

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžik/2/2018
Identifikačné číslo spisu: 6017200577
Dátum vydania rozhodnutia: 17.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6017200577.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a členiek senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci sťažovateľa: S. S., nar. XX.XX.XXXX, t. č. ÚVTOS Banská Bystrica-Kráľová, právne zastúpený: JUDr. Michal Vlkolinský, advokát, Námestie SNP 17/29, Zvolen, proti žalovanému: Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže, Šagátova 1, 813 04 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. GR ZVJS-32-4/11-2017 zo dňa 21.08.2017, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/126/2017-87 zo dňa 28.03.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietla.

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. GR ZVJS-32-4/11-2017 zo dňa 21.08.2017.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že právo na informácie spolu so slobodou prejavu sú ústavnými právami každého subjektu garantovanými Ústavou Slovenskej republiky, Listinou základných práv a slobôd a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť len zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti (čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Výkladovým pravidlom pri obmedzovaní základných práv a slobôd je ustanovenie čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého pri

obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ. Rozsah obmedzení základných práv a slobôd je potrebné vykladať reštriktívne.

3. Podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám v podrobnostiach upravuje zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“ alebo „zákon o slobodnom prístupe k informáciám“), podľa ktorého má každý právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii, pričom informácie sa sprístupňujú bez preukázania právneho alebo iného dôvodu alebo záujmu, pre ktorý sa informácia požaduje. Všetky zákonom ustanovené obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie, vrátane sprievodných informácií, po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon. Oprávnenie odmietnuť sprístupnenie informácie trvá iba dovtedy, kým trvá dôvod nesprístupnenia (§ 12 citovaného zákona).

4. Podľa krajského súdu bolo v danom prípade nesporné, že povinná osoba sprístupnila žiadajú informáciu v ústnej podobe v rámci individuálneho pohovoru dňa 28.07.2017, ako to vyplýva zo záznamu elektronickej aplikácie Výkon väzby a výkon trestu (ďalej len „aplikácia“). Predmetná informácia bola žalobcovi sprístupnená aj napriek skutočnosti, že táto povinnosť povinnej osobe nevyplýva zo znenia zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“ alebo „zákon o výkone trestu“).

5. Správny súd mal za to, že v zmysle § 99 ods. 1 písm. h) a k) zákona č. 475/2005 Z. z. nemá zbor povinnosť informovať o obsahu údajov, pričom podľa písm. k) sa jedná o poznatky o priebehu výkonu trestu, najmä údaje o mieste a dobe výkonu trestu, udelených disciplinárnych odmenách, uložených disciplinárnych trestoch a o poznatkoch o plnení programu zaobchádzania. Vzhľadom na túto skutočnosť žiadaná informácia podlieha režimu v zmysle § 99 ods. 1 písm. k) zákona č. 475/2005 Z. z.

6. Ako uvádza dôvodová správa k zákonu č. 475/2005 Z. z. jednou z najzávažnejších foriem agresie v penitenciárnom prostredí predstavuje reaktívna agresia väznenej osoby voči pracovníkovi zboru, ktorá môže vzniknúť aj ako dôsledok informácií, ktoré zbor získava z poznatkov o správaní odsúdeného týkajúcich sa negatívnych javov vo väzení (napr. miery prizonizácie väznenej osoby, účelovosti jej konania a iných vonkajších znakov adaptácie vo väzenskej subkultúre, prejavov jej asociálnych a antisociálnych aktivít, obranných reakcií, spôsobov konania skrytých v „druhom živote“ väznenej osoby). Navrhovanou právnou úpravou a elimináciou rizikového faktora možnej agresie sa obnoví priestor umožňujúci nerušene (bez obáv) zaznamenávať poznatky o existujúcich negatívnych javoch vo väzenskom prostredí, čo sa v konečnom dôsledku odrazí na vyššej adresnosti využívania existujúcich nástrojov procesu zaobchádzania.

7. Vzhľadom na horeuvedené krajský súd konštatoval, že zákonodarca presne stanovil, kedy je verejný záujem na neposkytnutí informácie, pričom ho odôvodnil skutočnosťou, že sprístupnenie informácie by malo negatívny vplyv na výchovný proces v rámci výkonu trestu a mohlo by zmať účel výkonu trestu.

8. Správny súd mal za to, že zverejnenie takejto informácie v písomnej podobe by mohlo ohroziť bezpečnosť, práva a slobody iných alebo vyvolať nepokoje, resp. zneefektívniť systém zaobchádzania s odsúdenými osobami.

9. Podľa krajského súdu napadnuté rozhodnutie žalovaného je riadne odôvodnené a aj je v ňom jednotlivo vyhodnocované bezpečnostné riziko, resp. vplyv zverejnenia informácie v písomnej forme na pedagogický proces s odsúdeným.

10. Po preskúmaní danej veci krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia, vrátane postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, sú v medziach žaloby v súlade so zákonom, a preto krajský súd žalobu ako nedôvodnú zamietol podľa § 190 SSP.

11. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

12. Proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici podal žalobca v postavení sťažovateľa (ďalej aj ako „sťažovateľ“) prostredníctvom svojho právneho zástupcu kasačnú sťažnosť dňa 29.05.2018.

13. V jej dôvodoch uviedol, že poukazuje na tú skutočnosť, že krajský súd sa nezaoberal absenciou naliehavej spoločenskej potreby na obmedzení práva na informácie sťažovateľa v konkrétnych súvislostiach, ale len v hypotetickej rovine prevzal tvrdenia žalovaného o možnej agresii odsúdených (nie sťažovateľa) pri a po poskytnutí žiadanej informácie, pričom takto rozhodoval bez toho, aby zohľadnil tú skutočnosť, že žalovaný požadovanú informáciu poskytol ústne bez toho, aby sťažovateľ ako odsúdený reagoval neprimerane až agresívne.

14. Podľa názoru sťažovateľa keď poskytnutá informácia objektívne nespôsobila ohrozenie žiadneho legitímneho cieľa, odmietnutie jej opakovaného písomného poskytnutia nemôže odôvodniť abstraktná hypotéza takejto hrozby, keďže prvotné poskytnutie takejto informácie s absenciou akéhokolvek negatívneho následku túto hypotézu vyvracia.

15. Sťažovateľ ďalej tvrdil, že krajský súd neuviedol, akým spôsobom by mohol byť ohrozený legitímny záujem spoločnosti a na základe čoho v nadväznosti na konkrétne okolnosti predmetnej veci bolo obmedzenie sťažovateľovho práva na poskytnutie informácie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, ako aj čl. 10 ods. 2 Dohovoru, čo robí kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok objektívne nepreskúmateľným a arbitrárnym.

16. Podľa názoru sťažovateľa je zrejmé, že zo strany žalovaného sa nejednalo o realizáciu opatrenia nevyhnutného v demokratickej spoločnosti, s čím sa krajský súd vôbec nevysporiadal, tým skôr, keď sťažovateľ je v oddiele s bezpečnostným režimom (ďalej len „OBR“) umiestnený nie pre nebezpečnosť, ale preto, že sa proti nemu vedie ďalšie trestné stíhanie.

17. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti ďalej namietal, že zo strany krajského súdu mu nebola doručená duplika žalovaného, a teda mu krajský súd odňal možnosť konať pred súdom - vyjadriť sa k nej. Rovnako mu ani nebol doručený žurnalizovaný spis prvostupňového orgánu.

18. Sťažovateľ zdôraznil, že právo účastníka konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov je potrebné považovať za súčasť práva na spravodlivý proces.

19. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhol, aby Najvyšší súd SR rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

20. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, ktoré krajskému súdu doručil dňa 29.06.2018, uviedol, že umiestnenie sťažovateľa do OBR, vrátane preskúmania opodstatnenosti jeho umiestnenia v OBR, sa uskutočňuje v súlade so zákonom o výkone trestu a jeho vykonávacou vyhláškou. O umiestnení odsúdeného do OBR alebo zrušení umiestnenia môže rozhodnúť riaditeľ ústavu na návrh pedagóga alebo úseku preventívno-bezpečnostnej služby a po predchádzajúcom prerokovaní v komisii.

21. V súvislosti s premiestňovaním sťažovateľa medzi ústavmi Leopoldov, Ilava a Kráľová a jeho umiestňovaním do OBR podal sťažovateľ na generálne riaditeľstvo dve žaloby, vedené na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S/104/2016 a 2S/4/2017 a tiež v súvislosti s držaním sťažovateľa v OBR je sťažovateľom podaná antidiskriminačná žaloba na Okresnom súde v Banskej Bystrici. Žalovaný sa ku všetkým žalobám vyjadril a príslušné súdy zatiaľ o nich nerozhodli.

22. Sťažovateľ ako jeden z dôvodov podania kasačnej sťažnosti uviedol, že mu nebola doručená duplika - vyjadrenie generálneho riaditeľstva k replike sťažovateľa, a teda mu podľa jeho názoru krajský súd odňal možnosť konať pred súdom, došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania a že predmetná duplika ovplyvnila rozhodnutie krajského súdu. Aj napriek skutočnosti, že generálne riaditeľstvo nemá vedomosť o tom, či sťažovateľovi skutočne nebolo doručené jeho vyjadrenie k replike, poukázal žalovaný na skutočnosť, že nie všetky druhy procesných podaní je nutné doručovať druhým účastníkom konania. Zákon stanovuje obligatórne doručovanie procesných podaní druhej strane. Ďalším druhom súd podania, ktorých povinné doručovanie nie je zákonom výslovne upravené, avšak ich doručovanie vyplýva z ústavno-právnych princípov a zásad konania, jedná sa o podania významné pre rozhodnutie súdu. Tretím druhom podaní sú podania, ktoré čo do vplyvu pre konečné rozhodnutie súdu nie je potrebné doručovať.

23. Vyjadrenie generálneho riaditeľstva v duplike sa zhodovalo s vyjadrením k žalobe. Generálne riaditeľstvo v duplike už nepredkladalo súdu žiadne nové dôkazy, len sa k replike sťažovateľa vyjadrovalo zhodne s argumentami uvedenými vo vyjadrení k samotnej žalobe. Predmetné vyjadrenie generálneho riaditeľstva v duplike preto podľa názoru žalovaného nemohlo mať zásadný vplyv na rozhodnutie krajského súdu v danej veci a nie je ani povinne doručovaným podaním.

24. Generálne riaditeľstvo sa v plnom rozsahu stotožnilo s odôvodnením rozsudku krajského súdu, ktorým žalobu zamietol, zastával názor, že krajský súd vykonal dostatočné dokazovanie vo veci, vec správne právne posúdil a procesne nepochybil. Považoval preto podanú kasačnú sťažnosť za právne nedôvodnú a navrhol, aby ju kasačný súd ako neopodstatnenú a nedôvodnú zamietol.

III.

Konanie na kasačnom súde

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej aj „kasačný súd“) (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ust. § 449 ods. 1 SSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 445 SSP preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

26. Najvyšší súd SR ako príslušný súd podľa ust. § 11 písm. g) SSP prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 455 SSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s ust. § 452 ods. 1 SSP.

27. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/126/2017-87 zo dňa 28.03.2018, ktorým tento podľa ust. § 190 SSP zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. GR ZVJS-32-4/11-2017 zo dňa 21.08.2017, ktorým žalovaný zmenil rozhodnutie povinnej osoby o odmietnutí - nesprístupnení informácie č. ÚVTOS-inf-42-1/13-2017 zo dňa 03.08.2017 tak, že upravil výrokovú časť na:

„Ústav, v nadväznosti na ust. § 9 ods. 2 zákona o slobodnom prístupe k informáciám v spojení s ust. § 99 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov žiadosti žiadateľa zo dňa 7. augusta 2017, v ktorej požadoval sprístupnenie informácie, cit.:

„kópiu hodnotenia programu zaobchádzania, o čom som bol ústne upovedomený pedagógom dňa 28.07.2017“, nevyhovuje, a tým na základe predmetnej žiadosti požadované informácie podľa zákona o výkone trestu nesprístupňuje, pretože o týchto informáciách nemá povinnosť informovať.“

28. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že dňa 31.07.2017 bola Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Banskej Bystrici doručená žiadosť žiadateľa (sťažovateľa) o poskytnutie informácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, v ktorej žiadal o „kópiu hodnotenia programu zaobchádzania, o čom som bol ústne upovedomený pedagógom dňa 28.07.2017“.

29. O žiadosti bolo rozhodnuté prvostupňovým rozhodnutím Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica č. ÚVTOS-inf-42-1/13-2017 zo dňa 03.08.2017 tak, že ústav v nadväznosti na ust. § 99 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody žiadosti žiadateľa S. S., t. č. ústav, zo dňa 30.07.2017, nevyhovela požadované informácie podľa osobitného zákona nesprístupnil.

30. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ (žalobca) odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté preskúmaným rozhodnutím žalovaného č. GR ZVJS-32-4/11-2017 zo dňa 21.08.2017 tak, že vyššie špecifikované rozhodnutie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica zo dňa 03.08.2017 o odmietnutí - nesprístupnení informácie bolo zmenené podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov takto:

„Ústav, v nadväznosti na ust. § 9 ods. 2 zákona o slobodnom prístupe k informáciám v spojení s ust. § 99 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov žiadosti žiadateľa zo dňa 7. augusta 2017, v ktorej požadoval sprístupnenie informácie, cit.:

„kópiu hodnotenia programu zaobchádzania, o čom som bol ústne upovedomený pedagógom dňa 28.07.2017“, nevyhovuje, a tým na základe predmetnej žiadosti požadované informácie podľa zákona o výkone trestu nesprístupňuje, pretože o týchto informáciách nemá povinnosť informovať.“

31. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva právny názor, že odvolací orgán sa stotožnil s právnym posúdením povinnej osoby, keď odvolateľom požadovanú „kópiu hodnotenia programu zaobchádzania“ subsumoval pod ust. § 99 ods. 1 písm. k) a ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z.

32. Odvolací orgán vyslovil názor, že osobitné zákony môžu výslovne ustanoviť, že niektoré druhy informácií sa žiadateľom na základe zákona o slobode informácií nesprístupňujú alebo sú prístupné výlučne iba určitému okruhu osôb, napr. podľa § 65a ods. 2 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o zbore“), v takom prípade má osobitná úprava v týchto zákonoch prednosť pred zákonom o slobode informácií.

33. K námietke sťažovateľa, že povinná osoba odmietla sprístupniť požadované informácie, žalovaný uviedol, že toto tvrdenie sa nezakladá na pravde, nakoľko pedagóg sťažovateľa (žalobcu) ústne oboznámil v rámci individuálneho pohovoru dňa 28.07.2017 so znením aktuálneho hodnotenia programu zaobchádzania, pričom sťažovateľ vzal toto hodnotenie na vedomie.

34. Žalovaný mal za to, že v zmysle zákona č. 475/2005 Z. z. nie je daná povinnosť konať v prospech odsúdeného nad rámec zákona.

35. Žalovaný zdôraznil, že pedagóg oboznamuje odsúdeného so znením hodnotenia programu zaobchádzania ústne, nakoľko to vychádza z jeho účelu, z čoho vyplýva, že ústavné právo odsúdeného na informácie nebolo porušené, nakoľko informácia mu bola sprístupnená, hoci v ústnej forme pri individuálnom pohovore s pedagógom, pričom povinná osoba tak vykonala i nad rámec zákona a v prospech väznenej osoby.

36. Žalovaný mal za to, že povinná osoba sa zákonne vysporiadala s odvolateľovou žiadosťou o informácie s tým, že informácie po objektívnom posúdení ako aj okolností výkonu trestu odňatia slobody v ním požadovanej forme neposkytla, a preto správne vydala rozhodnutie o odmietnutí poskytnúť požadované informácie.

37. Odvolací orgán sa v odôvodnení svojho rozhodnutia teda v celom rozsahu stotožnil s právnym názorom prvostupňového správneho orgánu a svojím rozhodnutím síce zmenil text prvostupňového rozhodnutia, avšak podstata textu zostala zachovaná, došlo len k jeho spresneniu.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

38. Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

39. Podľa čl. 26 ods. 5 Ústavy SR orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.

40. Podľa § 1 zákona č. 211/2000 Z. z. tento zákon upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám.

41. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

42. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z. informácie o osobných údajoch fyzickej osoby, ktoré sú spracúvané v informačnom systéme za podmienok ustanovených zákonom, povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje zákon, alebo na základe predchádzajúceho písomného súhlasu dotknutej osoby. Ak dotknutá osoba nemá spôsobilosť na právne úkony, taký súhlas môže poskytnúť jej zákonný zástupca. Ak dotknutá osoba nežije, taký súhlas môže poskytnúť jej blízka osoba.

43. Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. informácie sa sprístupňujú najmä ústne, nahliadnutím do spisu vrátane možnosti vyhotoviť si odpis alebo výpis, odkopírovaním informácií na technický nosič dát, sprístupnením kópií predlôh s požadovanými informáciami, telefonicky, faxom, poštou, elektronickou poštou. Ak informáciu nemožno sprístupniť spôsobom určeným žiadateľom, dohodne povinná osoba so žiadateľom iný spôsob sprístupnenia informácie.

44. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. žiadosť o sprístupnenie informácií povinná osoba vybaví bez zbytočného odkladu, najneskôr do 8 pracovných dní odo dňa podania žiadosti alebo odo dňa odstránenia nedostatkov žiadosti podľa § 14 ods. 2 a 3 a do 15-tich pracovných dní, ak sa sprístupňuje informácia nevidiacej osobe v prístupnej forme podľa § 16 ods. 2 písm. a), ak tento zákon neustanovuje inak.

45. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z. ak povinná osoba žiadosti nevyhoví hoci len sčasti, vydá o tom v zákonom stanovenej lehote písomné rozhodnutie. Rozhodnutie nevydá v prípade, ak žiadosť bola odložená.

46. Podľa § 65a ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. zbor spracúva osobné údaje bez súhlasu dotknutých osôb v súlade s osobitným predpisom. Osobné údaje o uchádzačoch o vznik služobného pomeru alebo pracovného pomeru k zboru a osobné údaje o príslušníkoch zboru a zamestnancoch zboru spracúva zbor v rozsahu podľa osobitného predpisu. Údaje o osobách, voči ktorým bolo začaté trestné stíhanie, sa zhromažďujú v rozsahu primeranom tomuto konaniu. Osobné údaje o osobách vo výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody zbor spracúva v rozsahu zodpovedajúcom naplneniu účelu väzby a výkonu trestu odňatia slobody vymedzenom osobitnými predpismi. V rozsahu zodpovedajúcom riadnemu uplatneniu právnych nárokov obetí trestných činov a iných poškodených osôb sa spracúvajú aj ich osobné údaje poskytnuté nimi v rámci trestného konania.

47. Podľa § 99 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. zbor na účely zabezpečenia činností súvisiacich s účelom výkonu trestu spracúva osobné údaje o odsúdenom v rozsahu identifikačných znakov a údajov podľa osobitného predpisu, ako aj tieto údaje o jeho osobe:

h) osobné, rodinné a sociálne anamnestické údaje, najmä rodinný stav, závislosť od požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, závery psychologického vyšetrenie osobnosti,
k) poznatky o priebehu výkonu trestu, najmä údaje o mieste a dobe výkonu trestu, udelených disciplinárnych odmenách, uložených disciplinárnych trestoch, poznatkoch o plnení programu zaobchádzania.

48. Podľa § 99 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. zbor nemá povinnosť informovať o obsahu údajov

podľa odseku 1 písm. h) a k).

49. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 1, ods. 2 SSP).

50. Správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

51. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi.

52. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

53. Kasačný súd preskúmal rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu predchádzajúce, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

54. Najvyšší súd SR po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, po preskúmaní napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku.

55. Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

56. Podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

57. Senát najvyššieho súdu v tejto súvislosti poukazuje na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 96/2010 zo dňa 09.03.2010, z ktorého vyplýva, že: „...Vô všeobecnej rovine preto ústavný súd uzatvára, že pre obmedzenie základného práva na prístup k informáciám nie sú relevantné len ustanovenia § 8 až § 11 zákona o slobode informácií, explicitne vymedzujúce obmedzenia v prístupe k informáciám, ale aj ustanovenia iných zákonných právnych predpisov, chrániace práva a slobody iných, bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie a mravnosť. Ústavný súd sa tak stotožňuje s názorom sťažovateľa, že zákon o slobode informácií je výrazom zásady „čo nie je tajné, je verejné“, avšak rozsah toho, čo je „tajné“ nemusí nevyhnutne vyplývať len zo zákona o slobode informácií“.

58. Zákon o slobodnom prístupe k informáciám je založený na princípe generálnej klauzuly s negatívnou

enumeráciou, čo znamená, že povinné osoby sprístupňujú všetky informácie, okrem tých, u ktorých to zákon zakazuje. Zákaz však nemusí byť explicitne stanovený priamo zákonom o slobodnom prístupe k informáciám, ale môže vyplývať aj z iných právnych predpisov verejného práva.

59. Z vyššie citovaného ustanovenia § 99 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. vyplýva, že zbor nemá povinnosť informovať o obsahu údajov podľa odseku 1 písm. h) a k).

60. V danom prípade je nesporné, že povinná osoba sprístupnila žiadanú informáciu v rámci individuálneho pohovoru dňa 28.07.2017. Predmetná informácia tak bola žalobcovi sprístupnená v ústnej forme, a to aj napriek skutočnosti, že táto povinnosť povinnej osobe z vyššie citovaného ustanovenia zákona č. 475/2005 Z. z. nevyplýva.

61. Kasačný súd sa stotožnil s právnym názorom Krajského súdu v Banskej Bystrici, že v zmysle ust. § 99 ods. 1 písm. h) a k) zákona č. 475/2005 Z. z. zbor nemá povinnosť informovať o obsahu údajov, pričom podľa písm. k) sa jedná o poznatky o priebehu výkonu trestu, najmä údaje o mieste a dobe výkonu trestu, udelených disciplinárnych odmenách, uložených disciplinárnych trestoch a o poznatkoch o plnení programu zaobchádzania. Vzhľadom na túto skutočnosť žiadaná informácia podlieha režimu v zmysle ust. § 99 ods. 1 písm. k) citovaného zákona.

62. Kasačný súd konštatuje, že zverejnenie takejto informácie v písomnej podobe by mohlo ohroziť bezpečnosť, práva a slobody iných, resp. zneefektívniť systém zaobchádzania s odsúdenými osobami. Najvyšší súd SR uzatvára, že poskytnutie informácií, požadovaných sťažovateľom v zmysle ust. § 99 ods. 2 zákona o výkone trestu, vylučuje zákon.

63. K námietke sťažovateľa, že mu nebola doručená duplika žalovaného, a teda mu krajský súd odňal možnosť konať pred súdom - vyjadriť sa k nej, rovnako ako mu nebol doručený ani žurnalizovaný spis žalovaného, kasačný súd uvádza, že z obsahu súdneho spisu je nesporné, že vyjadrenie sa k žalobe zo dňa 28.11.2017, č. l. 47, 53 spisu, bolo sťažovateľovi doručované dňa 10.01.2018, ktoré tento aj riadne prevzal, ako vyplýva z doručky, pripojenej na č. l. 61 súdneho spisu. K vyjadreniu žalovaného k žalobe sa žalobca vyjadril svojim podaním, ktoré doručil Krajskému súdu v Banskej Bystrici dňa 24.01.2018 a toto je založené na č. l. 65 spisu. Vyjadrenie sťažovateľa k vyjadreniu žalovaného následne krajský súd doručoval žalovanému. Žalovaný sa k replike sťažovateľa vyjadril svojim podaním zo dňa 08.03.2018.

64. Ako kasačný súd zistil, z obsahu súdneho spisu nie je zrejmé, že by toto vyjadrenie sa k replike sťažovateľa súd doručoval následne sťažovateľovi. Nie je však možné konštatovať, podľa názoru kasačného súdu, porušenie procesných práv účastníka konania.

65. Vyjadrenie sťažovateľa bolo žalovanému doručované dňa 12.02.2018 s poučením (č. l. 66), že tento má možnosť - nie povinnosť sa k nemu vyjadrovať. Okrem toho z obsahu tohto ďalšieho vyjadrenia žalovaného je zrejmé, že nešlo o také procesné podanie, ktoré by bolo spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie súdu, resp. nešlo o podstatné procesné podanie, ktorého nedoručenie by mohlo spôsobiť druhej strane ujmu, t. j. také podanie, ktoré by malo zásadný vplyv na výsledok sporu. V danom prípade išlo o ďalšie vyjadrenie žalovaného, ktoré sa v podstate zhodovalo s jeho pôvodným vyjadrením k žalobe.

66. Ďalšie vyjadrenie účastníka konania k vyjadreniu druhého účastníka konania by malo byť podľa názoru kasačného súdu protistrane predložené vtedy, pokiaľ toto vyjadrenie má zásadný vplyv na rozhodnutie súdu. Iný pohľad na realizáciu práva účastníka oboznámiť sa s ďalším vyjadrením procesnej protistrany by mohol v praxi znamenať neustály opakujúci sa proces vyjadrovania sa jedného účastníka konania k vyjadreniu druhého účastníka konania.

67. K ďalšej námietke sťažovateľa, uvedenej v kasačnej sťažnosti, že mu nebol doručený administratívny spis, kasačný súd uvádza, že správny súd účastníkom konania administratívny spis nedoručuje, tento je súčasťou súdneho spisu.

68. Námietky sťažovateľa, uvedené v kasačnej sťažnosti, vyhodnotil Najvyšší súd SR ako nepodstatné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia, pretože krajský súd sa vo svojom rozsudku so všetkými námietkami sťažovateľa riadne vysporiadal. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa ust. § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

69. O trovách kasačného konania rozhodol Najvyšší súd SR s prihliadnutím na ust. § 170 písm. a) SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že neúspešnému sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

70. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.